

Interní protikorupční program Okresního soudu v Táboře

Aktualizované znění k 30. červnu 2022

Schválil:

JUDr. Roman Winkler
předseda okresního soudu

V Táboře dne 29. června 2022

Okresní soud v Táboře
náměstí Mikoláše z Husi č. 43
PSČ 390 17, IČ 024694

Obsah

A. Preambule	3
B. Interní protikorupční program Okresního soudu v Táboře	4
1. Vytváření a posilování protikorupčního klimatu	4
1.1 Propagace protikorupčního postoje vedoucími pracovníky	4
1.2 Etický kodex zaměstnanců	5
1.3 Vzdělávání zaměstnanců	5
1.4 Systém pro oznámení podezření na korupci	5
1.5 Ochrana oznamovatelů	6
2. Transparentnost	6
2.1 Zveřejňování informací o veřejných prostředcích	7
2.2 Zveřejňování informací o systému rozhodování	7
3. Řízení korupčních rizik a monitoring kontrol	7
3.1 Hodnocení korupčních rizik	7, 8
3.2 Prošetřování a monitoring kontrolních mechanismů odhalujících korupci	9
4. Postupy při podezření na korupci	9
4.1 Postupy při prošetřování podezření na korupci	9
4.2 Následná opatření	10
5. Vyhodnocování interního protikorupčního programu	10
5.1 Vyhodnocování IPP	10
5.2 Zpráva o plnění IPP	10
5.3 Aktualizace IPP	10
C. Závěr	11

A. Preambule

Z hlediska společenské škodlivosti lze **korupci** definovat jako zneužívání pravomoci a veřejných prostředků k dosažení vlastních individuálních či skupinových zájmů, které je spojeno s porušením principu nestrannosti při rozhodování, jakož i zneužití svého postavení k obohacení sebe nebo jiného v soukromé sféře. Motivem je získání neoprávněného zvýhodnění pro sebe nebo jiného, na které není nárok. Pojem korupce nelze zužovat pouze na přímé uplatkářství, dalšími formami jsou rovněž **klientelismus**, propojující politiky s podnikatelskou sférou poskytováním vzájemných výhod, a **nepotismus**, spočívající v preferování příbuzných a známých při obsazování nejrůznějších funkcí, mnohdy oproti lépe kvalifikovaným kandidátům.

Výzkumy jednoznačně potvrzují, že přes individuální a skupinové iniciativy je to stát a jeho politická reprezentace, kdo musí iniciovat skutečná opatření proti korupci a musí o jejich potřebě a účelnosti přesvědčit občany.

Protikorupční politika musí brát v úvahu komplexní charakter korupce jako společenského jevu, zejména nelze korupci jednostranně zužovat na trestné činy úplatkářství.

V každém případě je třeba mít neustále na zřeteli, že **korupční jednání** není pouze jednání v rozporu s morálkou, ale jedná se o trestné činy přijetí úplatku (§ 331), podplácení (§ 332) a nepřímé úplatkářství (§ 333) dle zákona č. 40/2009 Sb., trestní zákoník.

Resortní interní protikorupční program Ministerstva spravedlnosti (dále „RIPP MSp“), ze kterého je při zpracování tohoto předpisu vycházeno, je dokument vycházející z vládní koncepce boje s korupcí. Tento program vnáší do řídicího a kontrolního systému v oblastech, v nichž by mohlo dojít ke korupčnímu jednání, takové prvky, které svým charakterem brání vzniku možného korupčního jednání. Zároveň pojmově definuje korupční jednání v širším smyslu, nejen jako přijímání úplatků a podplácení.

Cílem IPP Okresního soudu v Táboře je vytvořit na okresním soudě prostředí odmítající korupci, vhodnými průběžně přijímanými opatřeními toto prostředí posilovat, zejména osvětou, posilováním morální integrity zaměstnanců a aktivní propagací etických zásad, např. v rámci vzdělávání zaměstnanců, propagací protikorupčního postoje vedoucími pracovníky a naplňováním Etického kodexu zaměstnance. Nedílnou součástí podpory protikorupčního prostředí je nastavení systému pro oznámení podezření na korupci a ochrana oznamovatelů.

IPP okresního soudu by měl sloužit k včasnému rozpoznání korupčních rizik, objektivně existujících či subjektivně předpokládaných v procesech probíhajících v rámci veškeré činnosti soudu. Současně by měl obsahovat preventivní opatření, eliminující tato korupční rizika již v zárodku. Nástrojem pro řízení korupčních rizik a jejich minimalizaci je **Katalog korupčních rizik**, kde důležitým prvkem je významnost rizika. Ke zvládnutí rizik s vyšší mírou významnosti a vyšší pravděpodobností výskytu je třeba nastavit kontrolní mechanismy. U rizik s menší mírou pravděpodobností výskytu klást důraz na dodržování Etického kodexu zaměstnanců, jejich vzdělávání a výběr a nastavení systému pro oznamování korupce.

Hlavním cílem řízení korupčních rizik je ochránit majetek státu a minimalizovat škody. Aktivním řízením korupčních rizik by IPP měl vnášet do řídicího systému takové prvky, které již svým charakterem brání vzniku možného korupčního prostředí nebo možnosti nepřímého zvýhodňování. K tomu by měla napomáhat funkčnost kontrolních mechanismů v těchto oblastech, pravidelné hodnocení korupčních rizik a prověřování rizikových oblastí.

B. Interní protikorupční program Okresního soudu v Táboře

Popis základních pojmů:

Vedoucí zaměstnanec: vedoucím zaměstnancem se pro účely tohoto materiálu rozumí předseda a místopředseda soudu, ředitel správy a ostatní vedoucí zaměstnanci v pracovním poměru ve smyslu zákoníku práce.

Zaměstnanec: zaměstnancem se rozumí zaměstnanec v pracovním poměru ve smyslu zákoníku práce.

1. Vytváření a posilování protikorupčního klimatu

Cílem je snižovat motivaci zaměstnanců ke korupci a zvyšovat pravděpodobnost jejího odhalení.

1.1. Propagace protikorupčního postoje vedoucími pracovníky

Jednou z hlavních povinností vedoucích zaměstnanců soudu je prosazování protikorupčních postojů. Vedle vlastní bezúhonnosti se protikorupčním postojem rozumí zejména dodržování právních a vnitřních předpisů, zdůrazňování významu ochrany majetku státu, zdůrazňování důležitosti dodržování etických zásad při výkonu práce, propagace jednání odmítajícího korupci a důraz na prošetřování podezření z výskytu korupce.

Mezi další povinnosti vedoucích zaměstnanců patří dále seznamování podřízených s možnými korupčními riziky v rámci jejich útvaru, včetně metod jejich předcházení a prosazování protikorupčních opatření proti těmto rizikům.

Úkol:

1.1.1 Věnovat prostor problematice boje s korupcí na poradách a seminářích a aktivně prosazovat protikorupční postoje.

Odpovědnost: předseda a místopředseda soudu, ředitelka správy soudu

Termín: průběžně

Termín hodnocení: k 31. 12. 2023 jako podklad pro roční hodnocení

1.1.2 V rámci oddělení, kde se korupční jednání vyskytlo, projednat zobecněné informace se zaměstnanci spolu s opatřeními k nápravě. Informovat o případech korupčního jednání v obecné rovině na pracovních poradách.

Odpovědnost: předseda a místopředseda soudu, ředitelka správy soudu

Termín: průběžně

Termín hodnocení: k 31. 12. 2023 jako podklad pro roční hodnocení

1.2 Etický kodex zaměstnance

Dne 22. 8. 2014 byl vydán Etický kodex zaměstnance, který je zveřejněn na webových stránkách a intranetu. Etický kodex stanovuje chování a povinnosti zaměstnanců, které nevyplývají z právních či vnitřních předpisů.

Jde o souhrn základních hodnot a principů etického chování, jehož účelem je vymezit a podporovat žádoucí standardy chování zaměstnance ve vztahu k veřejnosti a spolupracovníkům.

Etický kodex dále detailněji rozvádí problematické oblasti, jako jsou např. dary, střet zájmů, apod. Jeho implementace spočívá v aktivní propagaci a vyhodnocování jeho účinnosti.

Úkol:

1.2.1 Vedoucí zaměstnanci odpovídají v rámci své řídicí funkce za seznámení zaměstnanců s Etickým kodexem zaměstnance.

Odpovědnost: ředitelka správy

Termín: průběžně

Termín hodnocení: k 31. 12. 2023 jako podklad pro roční hodnocení

1.2.2 Zabezpečit dostupnost etického kodexu na webových stránkách a intranetu.

Odpovědnost: ředitelka správy, informatik

Termín: průběžně

Termín hodnocení: k 31. 12. 2023 jako podklad pro roční hodnocení

1.3 Vzdělávání zaměstnanců

Vzdělávání zaměstnanců v protikorupční problematice musí být orientováno na význam ochrany majetku státu, na obsah etického kodexu, zvyšování schopnosti rozpoznat korupci, zvyšování povědomí o ochraně zaměstnanců, kteří podezření na korupci oznámili, a na postupy soudu při prošetřování oznámení o podezření na korupční jednání. Protikorupční problematika je zařazena do vstupního vzdělávání zaměstnanců.

Úkol:

1.3.1 Zaměstnance neprodleně po nástupu do pracovního poměru seznámit s etickým kodexem zaměstnance.

Odpovědnost: ředitelka správy

Termín: průběžně

Termín hodnocení: k 31. 12. 2023 jako podklad pro roční hodnocení

1.4 Systém pro oznámení podezření na korupci

Za účelem zajištění transparentního a protikorupčního prostředí je vytvořen systém pro oznámení (vč. anonymního) podezření na korupční jednání, a to jak oznámení zaměstnanců, tak veřejnosti. Systém poskytuje důvěryhodný prostor a důvěryhodné nástroje pro oznámení podezření.

Oznámení by mělo obsahovat:

- identifikaci osob podezřelých z korupčního jednání;
- podrobný popis možného korupčního jednání;
- konkrétní důkazy o možném korupčním jednání;
- případný požadavek na zachování anonymity oznamovatele.

Oznamovatel podezření na korupční jednání má možnost oznámení učinit prostřednictvím:

- protikorupční e-mailované adresy korupce@osoud.tab.justice.cz
- adresy pro poštovní styk: Okresní soud, náměstí Mikoláše z Husi, 390 17 Tábor.

Při podezření ze spáchání trestného činu je zaměstnanec povinen věc oznámit též orgánům činným v trestním řízení.

Úkol:

1.4.1 Aktualizovat kontakty pro oznamování korupce.

Odpovědnost: ředitelka správy

Termín: průběžně

Termín hodnocení: k 31. 12. 2023 jako podklad pro roční hodnocení

1.5 Ochrana oznamovatelů

Okresní soud zajistí podporu a ochranu osobám, které v dobré víře upozorní na možné korupční jednání. Součástí ochrany oznamovatelů je systém nestranného posuzování jakéhokoli jednání vůči soudci nebo zaměstnanci, které lze považovat za hrozbu, diskriminaci nebo represí za to, že podal oznámení o podezření na uskutečnění korupčního jednání. Nastavené ochranné postupy a pravidla musí obsahovat i ochranu zaměstnanců, u kterých se v rámci posouzení oznámení možného korupčního jednání neprokáže pochybení.

Úkol:

1.5.1 Vedoucí zaměstnanci odpovídají za aktivní propagaci systému ochrany oznamovatelů.

Odpovědnost: předseda a místopředseda soudu, ředitelka správy

Termín: průběžně

Termín hodnocení: k datu 31. 12. 2023 jako podklad k ročnímu hodnocení

1.5.2 Zaměstnanec nesmí být diskriminován za to, že podal trestní oznámení o podezření na korupční jednání. Nesmí být vůči němu v této souvislosti činěny přímé ani nepřímé represe.

Odpovědnost: předseda a místopředseda soudu, ředitelka správy

Termín: průběžně

Termín hodnocení: k datu 31. 12. 2023 jako podklad k ročnímu hodnocení

1.5.3 Oznamovateli je zaručena anonymita pro jeho ochranu (pokud o ni požádá).

Odpovědnost: předseda a místopředseda soudu, ředitelka správy

Termín: průběžně

Termín hodnocení: k datu 31. 12. 2023 jako podklad k ročnímu hodnocení

2. Transparentnost

Cílem je odrazovat zaměstnance od korupčního jednání prostřednictvím zvyšování pravděpodobnosti jejího odhalení.

Transparentnost ve všech činnostech je jednou ze základních priorit. K budování transparentního prostředí přispívá zveřejňování relevantních informací, zejména o nakládání s veřejnými prostředky.

2.1 Zveřejňování informací o veřejných prostředcích

Okresní soud zpřístupňuje informace o nakládání s veřejnými prostředky zaměstnancům i veřejnosti za účelem zvýšení pravděpodobnosti odhalení korupce.

2.1.1 Zajistit zveřejňování informací na příslušných webových stránkách

Informace o rozpočtu – informace o hospodaření s rozpočtovými prostředky jsou zveřejňovány na <https://www.justice.cz>

Informace o veřejných zakázkách – zveřejňování se provádí v souladu se zákonem č. 134/2016 Sb., o zadávání veřejných zakázek a Instrukce MSP o zadávání veřejných zakázek v resortu Ministerstva spravedlnosti ČR <https://nen.nipez.cz>

Informace vztahující se k nakládání s majetkem státu – při nakládání s majetkem státu je postupováno dle zákona č. 219/2000 Sb., o majetku České republiky a jejím vystupování v právních vztazích a Instrukce MSP o způsobech a podmínkách hospodaření s majetkem státu. Informace jsou zveřejňovány v databázi CRAB (Centrální registr administrativních budov) <https://www.uzsvm.cz/crab> a na stránkách ÚZSVM <https://www.nabidkamajetku.cz/>

Informace o uzavřených smlouvách – smlouvy s plněním nad 50 tis. Kč bez DPH jsou povinně zveřejňovány dle zákona č. 340/2015 Sb., o registru smluv na <https://smlouvy.gov.cz>

Odpovědnost: ředitelka správy, správkyňe majetku

Termín: průběžně

Termín hodnocení: k datu 31. 12. 2023 jako podklad k ročnímu hodnocení

2.1.2. Na webových stránkách zveřejňovat za předchozí pololetí seznam poradců, poradních orgánů a externích subjektů

Odpovědnost: ředitelka správy

Termín: vždy do 15. 2. a 15. 8.

Termín hodnocení: k datu 31. 12. 2023 jako podklad k ročnímu hodnocení

2.2 Zveřejňování informací o systému rozhodování

Okresní soud transparentně zpřístupňuje informace o struktuře a kompetencích při rozhodování zaměstnancům i veřejnosti v rámci rozvrhu práce, který je zveřejněn na webových stránkách i intranetu.

Úkol:

2.2.1 V souladu s ust. § 5 odst. 1 zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů, zveřejňovat povinné informace.

Odpovědnost: předseda okresního soudu, ředitelka správy, dozorčí úřednice

Termín: průběžně

Termín hodnocení: k datu 31.12. 2023 jako podklad k ročnímu hodnocení

3. Řízení korupčních rizik a monitoring kontrol

Cílem je nastavit účinné kontrolní mechanismy a zajistit efektivní odhalování korupčního jednání.

3.1 Hodnocení korupčních rizik

Hodnocení korupčních rizik zahrnuje zejména:

- identifikaci korupčního rizika, t.j. potencionální nebezpečí, že v určitém procesu probíhající na soudě může dojít ke korupčnímu jednání zaměstnance;
- hodnocení korupčního rizika, t.j. stanovení míry pravděpodobnosti, že tato skutečnost nastane (stupeň četnosti), a stanovení míry dopadu (vlivu) na chod soudu; součinem těchto dvou veličin je míra významnosti korupčního rizika;
- vytvoření katalogu korupčních rizik;
- nastavení kontrolních mechanismů pro zabránění korupci, tj. přijetí konkrétních opatření, která budou minimalizovat pravděpodobnost vzniku či dopad jednotlivých identifikovaných rizik a bránit tomu, aby mohla nastat.

Vedoucí zaměstnanci identifikují a hodnotí korupční rizika spojená s činností soudu a hodnotí přiměřenost a účinnost přijatých opatření k minimalizaci rizik. Identifikovaná korupční rizika a opatření přijímaná k jejich potlačení jsou obsažena v Katalogu korupčních rizik.

Pro hodnocení korupčního rizika je využíván následující bodový systém:

Pravděpodobnost výskytu korupčního jednání (rizika) – P

Stupeň	Popis
5	Téměř jistý
4	Pravděpodobný
3	Možný
2	Nepravděpodobný
1	Téměř vyloučený

Dopad výskytu korupčního jednání – D

Stupeň	Popis
5	Devastující
4	Zásadní
3	Podstatný
2	Málo podstatný
1	Prakticky žádný

Vzorec výpočtu míry významnosti korupčního rizika je následující:

významnost korupčního rizika = pravděpodobnost výskytu jevu x dopad výskytu jevu

Úkol:

3.1.1 Vyhodnocovat korupční rizika a opatření, která byla přijata ke snížení jejich pravděpodobnosti nebo dopadu.

Odpovědnost: předseda a místopředseda soudu, ředitelka správy

Termín: průběžně

Termín hodnocení: k 31. 12. 2023 jako podklad pro roční hodnocení

3.2 Monitoring kontrolních mechanismů odhalujících korupci

Jedná se o pravidelné testování účinnosti kontrolních mechanismů pro zabránění či odhalení rizik spojených s korupčním jednáním. Tento proces je součástí řídicí činnosti vedoucích zaměstnanců na všech úrovních řízení. Součástí monitoringu je posuzování dostatečnosti deklarovaných opatření ke snížení rizika korupčního jednání a rovněž aktuálnost a přiměřenost souvisejících interních předpisů.

Úkol:

3.2.1 Vedoucí zaměstnanci zajistí v rámci své řídicí a kontrolní činnosti prověření funkčnosti nastavených opatření a mechanismů k odhalení korupčního jednání a posouzení aktuálnosti a přiměřenosti souvisejících interních předpisů.

Odpovědnost: předseda a místopředseda soudu, ředitelka správy

Termín: průběžně

Termín hodnocení: k datu 31. 12. 2023 jako podklad pro roční hodnocení

4. Postupy při podezření na korupci

Cílem je minimalizovat ztráty způsobené korupčním jednáním a zabránění výskytu dalšího obdobného jednání.

Bezodkladná reakce na podezření na korupční jednání zvyšuje pravděpodobnost jeho správného prověření a případného prokázání. Analýza příčin vzniku korupčního jednání je východiskem pro posílení preventivních mechanismů k zabránění opakovaného výskytu korupce.

4.1 Postupy při prošetřování podezření na korupci

Okresní soud má stanoveny transparentní postupy pro prošetřování podezření na korupci. Jde zejména o postupy v rámci systému pro oznámení podezření na korupci a systému ochrany oznamovatelů, systém evidování a vyřizování stížností, oznámení o podezření na korupci.

Úkol:

4.1.1 Při prošetřování podezření na korupci postupovat rychle a důkladně, aby se zamezilo případným ztrátám nebo škodám na majetku státu.

Odpovědnost: předseda a místopředseda soudu, ředitelka správy soudu

Termín: průběžně

Termín hodnocení: k 31. 12. 2023 jako podklad pro roční hodnocení

4.2 Následná opatření

Implementace nápravných opatření omezí opakování korupčního jednání či zajistí jeho včasné odhalení v budoucnu.

Úkol:

4.2.1 Na základě prokázaného korupčního jednání jsou k jeho eliminaci přijímána opatření zaměřená na oblast úpravy vnitřních předpisů, vyvození disciplinárních sankcí a řešení vzniklých škod.

Odpovědnost: předseda a místopředseda soudu, ředitelka správy soudu

Termín: průběžně

Termín hodnocení: k 31. 12. 2023 jako podklad pro roční hodnocení

5. Vyhodnocování interního protikorupčního programu

Cílem je zjistit, zda jsou plněna protikorupční opatření, zdokonalovat IPP soudu a umožnit koordinaci protikorupčních aktivit v resortu MSP.

5.1 Vyhodnocení interního protikorupčního programu jednotlivými úseky

Vyhodnocování účinnosti IPP je zaměřeno na plnění jeho jednotlivých částí jak kvalitativně, tak kvantitativně, na účinnost tohoto plnění a na implementaci nápravných opatření.

Úkol:

5.1.1 Vyhodnocení účinnosti IPP současně s případným návrhem na aktualizaci Katalogu korupčních rizik zpracuje ředitelka správy soudu a předloží předsedovi soudu.

Odpovědnost: ředitelka správy

Termín hodnocení: k 31. 12. 2023 jako podklad pro roční hodnocení

5.1.2 V případě detekovaných nesrovnalostí tyto prošetří správa soudu a výsledky zahrne do zprávy o IPP.

Odpovědnost: předseda a místopředseda, ředitelka správy soudu

Termín hodnocení: k 31. 12. 2023 jako podklad pro roční hodnocení

5.2 Zpráva o plnění interního protikorupčního programu soudu

O plnění IPP je každoročně zpracována zpráva. Obsahem zprávy je stav implementace protikorupčních nástrojů, plán nápravných opatření, katalog korupčních rizik, počet identifikovaných podezření na korupci a výsledky jejich prověření, výsledek hodnocení účinnosti celého IPP.

Úkol:

5.2.1 Provést celkové vyhodnocení účinnosti IPP a zpracovat zprávu o IPP soudu z informací a vyhodnocení získaných v průběhu roku. Po zpracování ředitelkou správy předložit zprávu předsedovi soudu.

Odpovědnost: ředitelka správy soudu

Termín: do 31. 3. 2024

5.3 Aktualizace interního protikorupčního programu okresního soudu

Na základě zprávy o plnění IPP – viz bod 5.2 – bude provedena aktualizace IPP a jeho aktuální znění zveřejněno na internetových stránkách. Aktualizovaný IPP bude obsahovat úpravy jednotlivých bodů tam, kde ze zprávy o plnění a hodnocení účinnosti vyplynula potřeba zlepšení.

Úkol:

5.3.1 Provést aktualizaci IPP, při aktualizaci vycházet ze závěrů zprávy o IPP a přijatých nápravných opatření a provést kontrolu souladu s aktuálním Rámcovým resortním interním protikorupčním programem.

Odpovědnost: ředitelka správy soudu

Termín: do 30. 6. 2024

5.3.2 Provést aktualizaci Katalogu korupčních rizik v návaznosti na vyhodnocení účinností opatření. Po zpracování ředitelkou správy uveřejnit na intranetu.

Odpovědnost: ředitelka správy okresního soudu

Termín: do 30. 6. 2024

C. Závěr

IPP je účinný dnem podpisu předsedou soudu a je v plném rozsahu závazný pro všechny soudce a zaměstnance. Soudci a zaměstnanci jsou povinni IPP v potřebném rozsahu respektovat a řídit se jím, přičemž se nezbavují povinnosti dodržovat i ostatní ustanovení obecně platných právních předpisů.

